

MEĐURELIGIJSKO VIJEĆE U BOSNI I HERCEGOVINI
МЕЂУРЕЛИГИЈСКО ВИЈЕЋЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ
Interreligious Council in Bosnia-Herzegovina

**MONITORING NAPADA NA VJERSKE OBJEKTE I DRUGA MJESTA
OD ZNAČAJA ZA CRKVE I VJERSKE ZAJEDNICE U BIH
-ZAŠTITA SVETIH MJESTA-**

PETI GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

(IZVJEŠTAJNI PERIOD OD 1. NOVEMBRA/STUDENOG 2014.
DO 31. OKTOBRA/LISTOPADA 2015.)

Sarajevo, 20. 01. 2016.

SADRŽAJ

1. UVOD	2
2. SPISAK PRISTIGLIH PRIJAVA.....	3
3. REZULTATI.....	4
4. ZAJEDNIČKA OSUDA NAPADA NA VJERSKE OBJEKTE	8
5. UPOREDNA ANALIZA 2010 - 2015.....	9
6. ZAKLJUČAK	14

1. UVOD

Monitoring napada na vjerske objekte i druga mjesta od značaja za crkve i vjerske zajednice u BiH», ili ukratko projekt «Zaštita svetih mesta» je počeo 01. 11. 2010. kao pilot projekt Međureligijskog vijeća u Bosni i Hercegovini (MRV BiH) koji je implementiran u saradnji sa Nansen Dialog Centrom i Oslo Centrom za mir i ljudska prava. Ovaj projekt je razvijen u okviru šireg projekta “Univerzalnog kodeksa o svetim mjestima”, koji ima za cilj usvajanje jednog dokumenta u formi deklaracije ili rezolucije Ujedinjenih naroda (UN), koji bi pružio zaštitu svetim mjestima svih religija širom planete. Osnovni cilj projekta «Zaštita svetih mesta» je poboljšati zaštitu vjerskih objekata i drugih objekata od značaja za crkve i vjerske zajednice (svetih mesta) svih konfesija u Bosni i Hercegovini. Prateći ciljevi projekta su uspostava evidencije napada na vjerske objekte, analiza prikupljenih podataka u smislu: načina napada, motiva napada, identifikacije počinilaca kao i područja u kojima se vrše napadi i sl. Nakon izvršene analize rezultata praćenja napada na vjerske objekte u svakom izvještajnom periodu, Međureligijsko vijeće u BiH definiše prijedloge za nadležne organe na koji način mogu poboljšati zaštitu vjerskih objekata u određenim područjima.

Koristimo ovu priliku da se posebno zahvalimo Ambasadi SAD-a u Sarajevu koja je putem svog granta finansirala implementaciju projekta u posljednja četiri izvještajna perioda (1. 11. 2011. – 31. 10. 2015.).

2. SPISAK PRISTIGLIH PRIJAVA

Spisak napada na vjerske objekte, vjerske službenike i vjernike koji su u neposrednoj vezi sa vjerskim objektima, za izvještajni period od 1. novembra 2014. do 31. oktobra 2015. godine poredan je hronološki prema datumu prijave i djelovodnom broju.

Tabela 1: Spisak registrovanih napada na crkve i vjerske zajednice

Djelovodni broj	Naziv vjerskog objekta	Crkva ili vjerska zajednica	Lokacija	Datum
167-11/2014	Džamija Begsuga	Islamska zajednica	Zvornik	23. 11. 2014.
168-12/2014	Turbe Hasana Kaimije	Islamska zajednica	Zvornik	06. 12. 2014.
169-12/2014	Hram Silaska Sv. Duha u Podgajevima	Srpska pravoslavna crkva	Živinice	21. 12. 2014.
170-01/2015	Crkva Sv. Jovana Krstitelja	Srpska pravoslavna crkva	Kakanj	12. 01. 2015.
171-01/2015	Crkva Sv. velikomučenika Prokopija	Srpska pravoslavna crkva	Visoko	20. 01. 2015.
172-01/2015	Crkva Sv. cara Konstantina i carice Jelene	Srpska pravoslavna crkva	Derventa	27. 01. 2015.
173-01/2015	Salihbegovića džamija	Islamska zajednica	Bijeljina	26. 01. 2015.
174-02/2015	Imamski stan u Višićima	Islamska zajednica	Čapljina	4. 02. 2015.
175-02/2015	Katolička crkva Žalosna Gospa u Čardaku	Katolička crkva	Modriča	04. 02. 2015.
176-03/2015	Mezarje Careve džamije	Islamska zajednica	Foča	28. 03. 2015.
177-03/2015	Mehdi-begova džamija	Islamska zajednica	Banja Luka	29. 03. 2015.
178-06/2015	Pravoslavno groblje u Osijeku	Srpska pravoslavna crkva	Sarajevo	25. 06. 2015.
179-06/2015	Atik džamija	Islamska zajednica	Janja	26. 06. 2015.
180-06/2015	Riječanska džamija	Islamska zajednica	Zvornik	26. 06. 2015.
181-07/2015	Atik džamija	Islamska zajednica	Janja	02. 07. 2015.
182-08/2015	Džamija u Omerovićima	Islamska zajednica	Tomislavgrad	15. 08. 2015.
183-09/2015	Crkva sv. Luke Evandelistе	Katolička crkva	Sarajevo	01. 09. 2015.
184-09/2015	Lokalno groblje Debelo Brdo	Katolička crkva	Žepče	05. 09. 2015.
185-09/2015	Župna kuća Debelo Brdo	Katolička crkva	Žepče	20. 09. 2015.
186-10/2015	Krpić džamija u Bijeljini	Islamska zajednica	Bijeljina	13. 09. 2015.

3. REZULTATI

U periodu implementacije projekta (1. 11. 2014. – 31. 10. 2015.) na adresu kancelarije Sekretarijata MRV BiH pristiglo je 20 prijava o napadima na vjerske objekte, vjerske službenike i vjernike koji su u neposrednoj vezi sa vjerskim objektima. Ovaj broj prijavljenih napada vjerovatno ne predstavlja ukupan broj napada na vjerske objekte u Bosni i Hercegovini.

Podaci o napadima na vjerske objekte su prikupljeni na sljedeće načine:

- dobijanjem informacija od vjerskih službenika koji su prijavljivali napade u svojoj lokalnoj zajednici,
- dolaskom do saznanja putem raznih vrsta medija o napadima na vjerske objekte uz provjeru tih saznanja kod lokalnih vjerskih službenika,
- dobijanjem informacija od strane policijskih organa.

Korištenjem različitih načina prikupljanja podataka se pokušala dobiti što potpunija slika o ukupnom broju napada na vjerske objekte. Činjenica je da niti jedna od tradicionalnih crkava i vjerskih zajednica nije izuzeta od napada na svoju imovinu, a mjesta napada su raspoređena na teritoriji cijele BiH.

Tabela 2: Gradovi/opštine u kojima se desio napad na vjerske objekte

Red. br.	Grad/opština	Br. napada
1.	Banja Luka	1
2.	Bijeljina	4
3.	Čapljina	1
3.	Derventa	1
4.	Foča	1
5.	Kakanj	1
6.	Modriča	1
7.	Sarajevo	2
8.	Tomislavgrad	1
9.	Visoko	1
10.	Zvornik	3
11.	Žepče	2
12.	Živinice	1

Slika 1: Prikaz na karti gradova/opština u kojima se desio napad

Od ukupnog broja napada, 11 napada se desilo na objekte Islamske zajednice (IZ), 5 napada na objekte Srpske pravoslavne crkve (SPC) i 4 napada na objekte Katoličke crkve (KC).

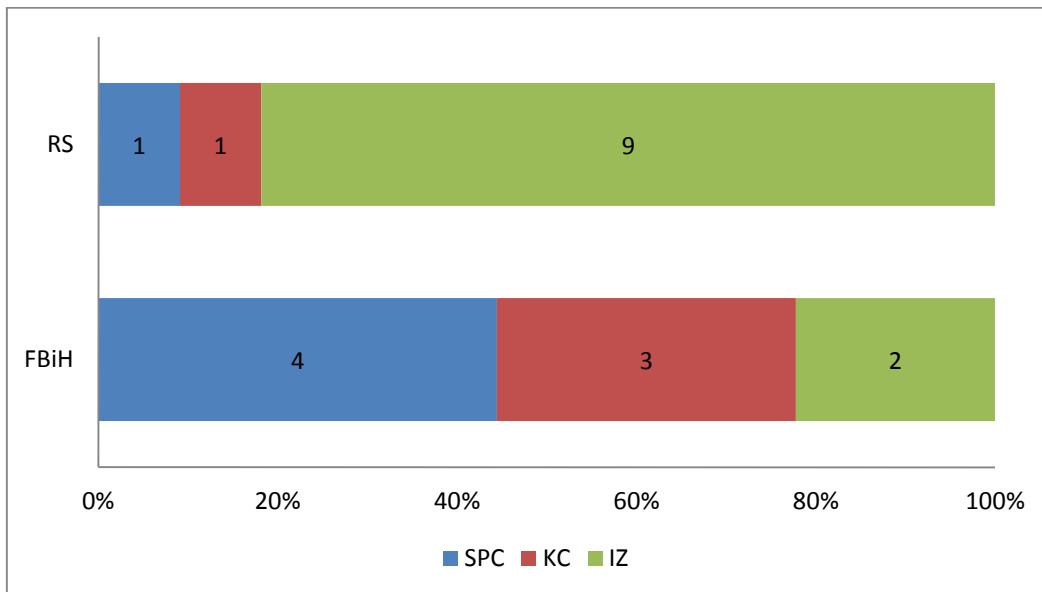

Slika 2: Broj napada na vjerske objekte u odnosu kojoj crkvi i vjerskoj zajednici pripadaju

Slika 3: Vrsta napadnutih objekata

I u ovom izvještajnom periodu, u većini slučajeva su vršeni napadi na objekte crkava i vjerskih zajednica, koje su po broju vjernika na tom području, uslovno rečeno manjina.

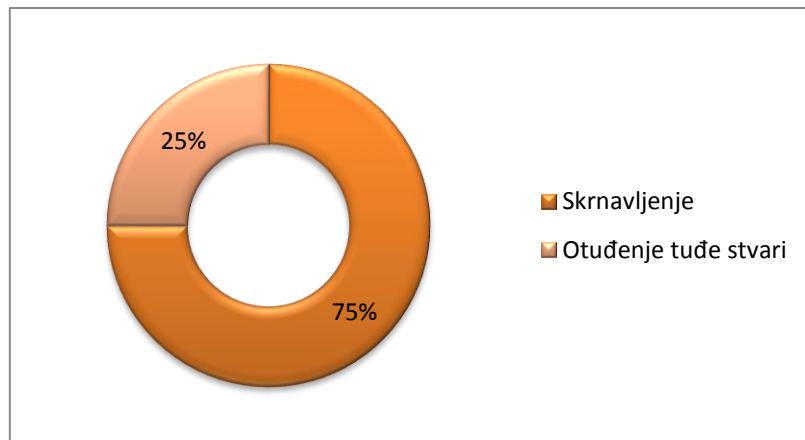
Slika 4: Broj napada na crkve i vjerske zajednice u odnosu na entitet u kojem se nalaze

MRV BiH je osudilo svaki od prijavljenih napada a po potrebi je organizovan izlazak na teren, posjeta napadnutoj vjerskoj zajednici i zajednička osuda napada sa predstavnicima drugih crkava i vjerskih zajednica kao i predstavnicima lokalne administracije. Ono što nas posebno ohrabruje je činjenica da ima slučajeva kada predstavnici crkava i vjerskih zajednica u određenoj lokalnoj zajednici, samoinicijativno organiziraju zajedničke osude napada na vjerske objekte.

Osim zajedničkih osuda napada, Međureligijsko vijeće je organizovalo sastanke sa predstavnicima policijskih agencija i tužilaštava širom Bosne i Hercegovine, sa naglaskom na mesta učestalih napada. Na ovim sastancima su prezentovani rezultati praćenja napada na vjerske objekte u prošlom izvještajnom periodu i također se razgovaralo o načinima poboljšanja zaštite vjerskih objekata.

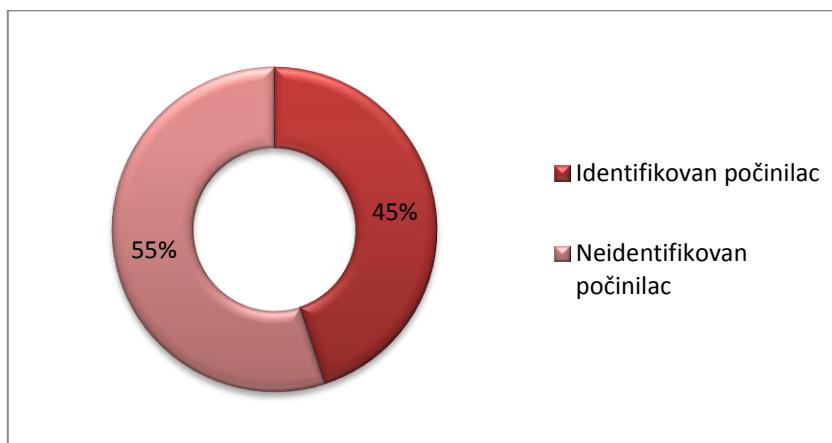
Motivi napada na vjerske objekte mogu biti različiti. U ovoj analizi definisana su dva motiva napada: skrnavljenje i otuđenje tuđe stvari. U nekim slučajevima nije bilo moguće jasno odrediti koji motiv preovladava, pa su takvi napadi na objekte crkava i vjerskih zajednica definisani kao - kombinacija motiva otuđenja tuđe stvari i skrnavljenja vjerskog objekta. Prema našim saznanjima, raspodjela napada u odnosu na motiv je:

- 75% napada je izvršeno s motivom skrnavljenja vjerskog objekta
- 25% napada je izvršeno s motivom otuđenja tuđe stvari.

Slika 5: Raspodjela prema motivu napada

Kada je u pitanju stopa riješenih predmeta, odnosno broj identifikovanih počinilaca, od nadležnih organa u Federaciji BiH i Republici Srpskoj smo dobili informacije da su od ukupno 20 napada u ovom izvještajnom periodu u 9 slučajeva identifikovani počinioци, što u procentima iznosi 45 %.

Slika 6: Procenat identifikovanih počinilaca

4. ZAJEDNIČKA OSUDA NAPADA NA VJERSKE OBJEKTE

Sve zajedničke osude napada na vjerske objekte su organizovane kroz redovnu hijerarhiju crkava i vjerskih zajednica. Od samog početka projekt ima podršku vjerskih predstavnika četiri tradicionalne crkve i vjerske zajednice pri MRV-u BiH. U velikoj većini slučajeva, vjerski službenici imaju razumijevanje prema problemima manjinskih zajednica, jer svaka od crkava i vjerskih zajednica u BiH je manjina u nekim dijelovima zemlje i svi su upoznati sa sličnim problemima. To je jedan od glavnih razloga zašto su vjerski službenici obično veoma zainteresovani da učestvuju u ovim događajima i da pokažu solidarnost sa svojim kolegama iz različitih crkava i vjerskih zajednica kada su u pitanju napadi na vjerske objekte.

Pored zajedničkih osuda napada na vjerske objekte koje organizira Sekretarijat MRV BiH kroz redovnu hijerarhiju crkava i vjerskih zajednica, često imamo primjere u kojima lokalni predstavnici crkava i vjerskih zajednica samoincijativno organizuju zajedničku osudu napada. Ohrabruje nas i podrška javnih institucija koje jasno osuđuju napade i pružaju podršku lokalnim vjerskim službenicima.

Napad na džamiju u Omerovićima kod Tomislavgrada

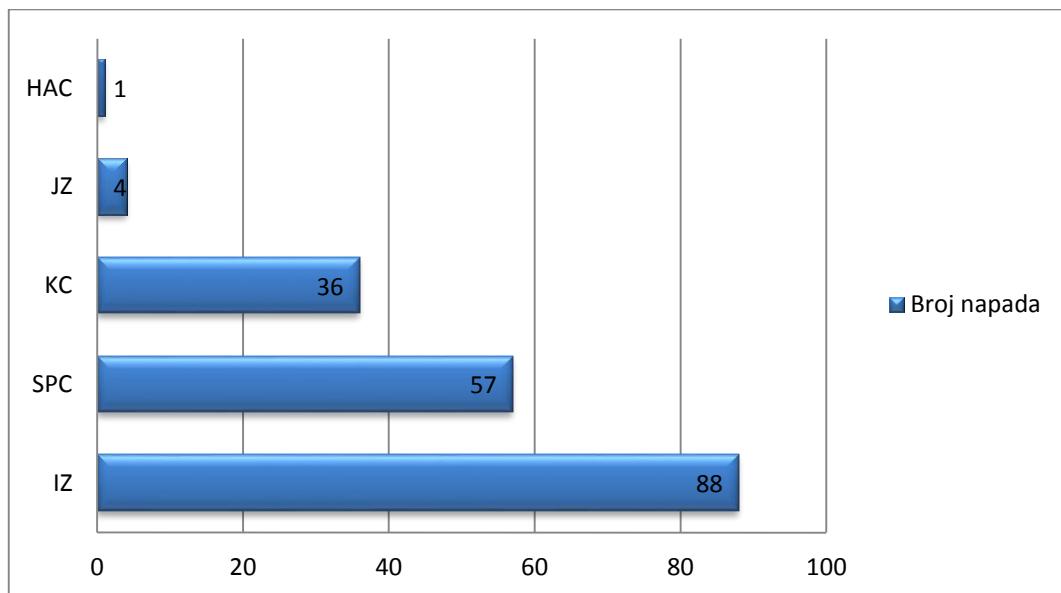
Nakon napada na džamiju u mjestu Omerovići, katolički svećenik je samoincijativno reagovao i posjetom džamije jasno osudio napad na ovaj vjerski objekat. Posebno nas raduje činjenica da su i ostale javne institucije i njihovi predstavnici reagovali i podržali osudu. Među njima je bio i načelnik općine Tomislavgrad gosp. Ivan Vukadin koji je zajedno sa mostarskim muftijom Salemom ef. Dedovićem posjetio džamiju u Omerovićima. Također policijske službe su brzo reagovale i slobode lišile 6 osoba protiv kojih je podnesen izvještaj kantonalmu tužilaštvu o počinjenju djela - Izazivanje narodonosne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti (čl.163, stavka 1 i 2, KZ FBiH). Postupak je u toku.

Napad na crkvu Sv. Jovana Krstitelja u Bilješevu kod Kakanja

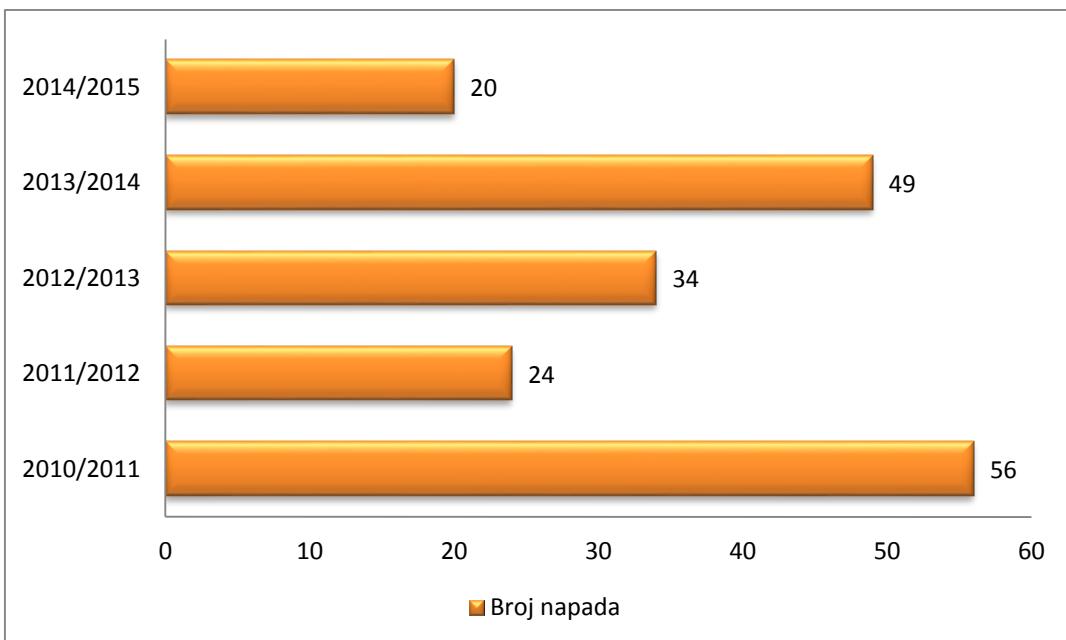
Članovi Odbora za međureligijsku saradnju Zenica posjetili su parohijsku općinu Srpske Pravoslavne Crkve u Kakanju, nakon napada na crkvu Sv. Jovana Krstitelja u mjesecu januaru 2015. godine. U delegaciji OMS-a Zenica bili su, predsjedavajući dr. don Anto Ledić, mr. Jakub ef. Salkica glavni zenički imam, đakon zenički o. Dragiša Cvjetković i sekretar OMS-a Kenan Hodžić. Domaćin je bio paroh kakanjski protojerej Marko Maleš a pridružili su se i glavni imam MIZ Kakanj, Sulejman ef. Čeliković, kakanjski župnik vlč. Zlatko Ivkić te delagacija Općine Kakanj. Pored zajedničke osude i posjete crkvi sv. Jovana Krstitelja u Bilješevu vjerski službenici su dali usaglašen zahtjev Općini Kakanj za iznalaženje potrebnih sredstava kako bi se osigurao alarmski sistem i spriječilo daljnje moguće skrnavljenje crkve u Bilješevu.

5. UPOREDNA ANALIZA 2010 - 2015

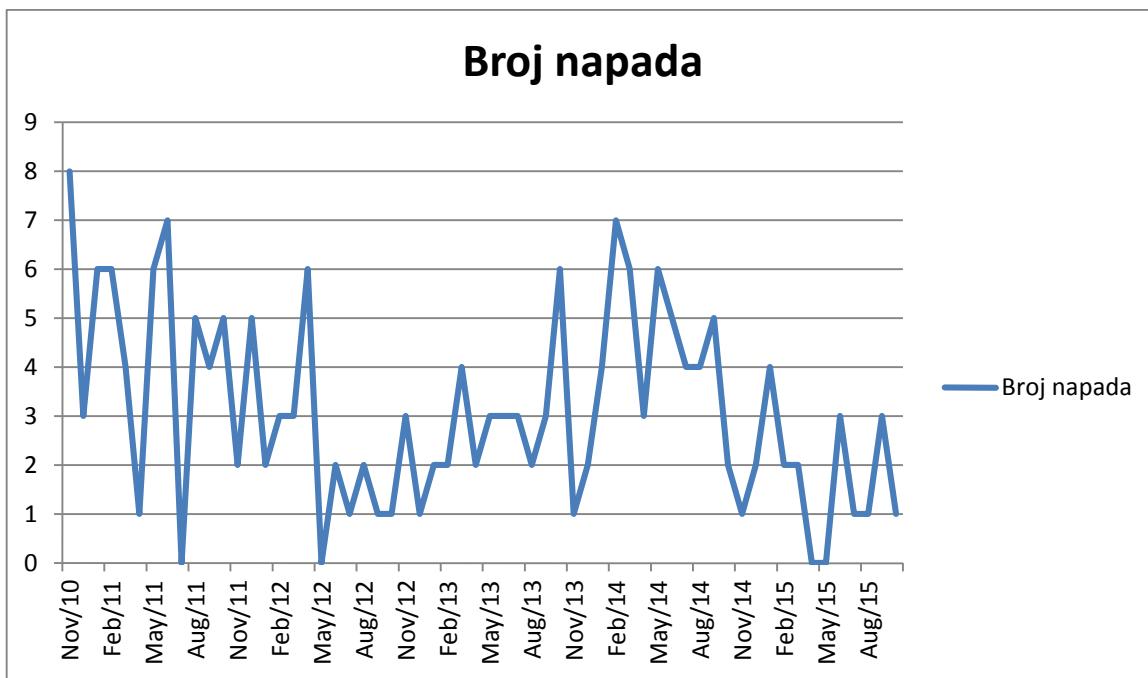
Od početka implementacije projekta (1. 11. 2010.) do kraja ovog izvještajnog perioda (31. 10. 2015.) evidentirano je 186 napada na vjerske objekte, vjerske službenike i vjernike koji su u neposrednoj vezi sa vjerskim objektima, od čega je 88 napada bilo na objekte Islamske zajednice, 57 napada na objekte Srpske pravoslavne crkve, 36 na objekte Katoličke crkve, 4 na objekte Jevrejske zajednice, te 1 napad na objekat Hrišćanske adventističke crkve.

Slika 7: Ukupan broj napada za period 2010-2015

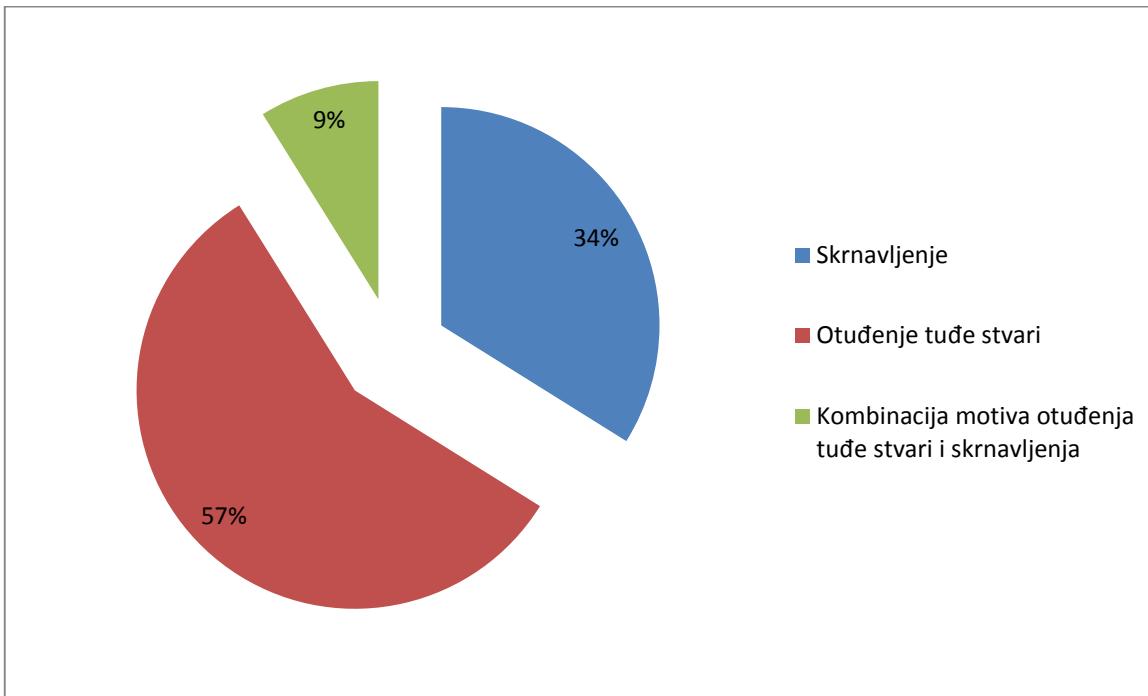

Slika 8: Raspodjela broja napada po izvještajnim periodima

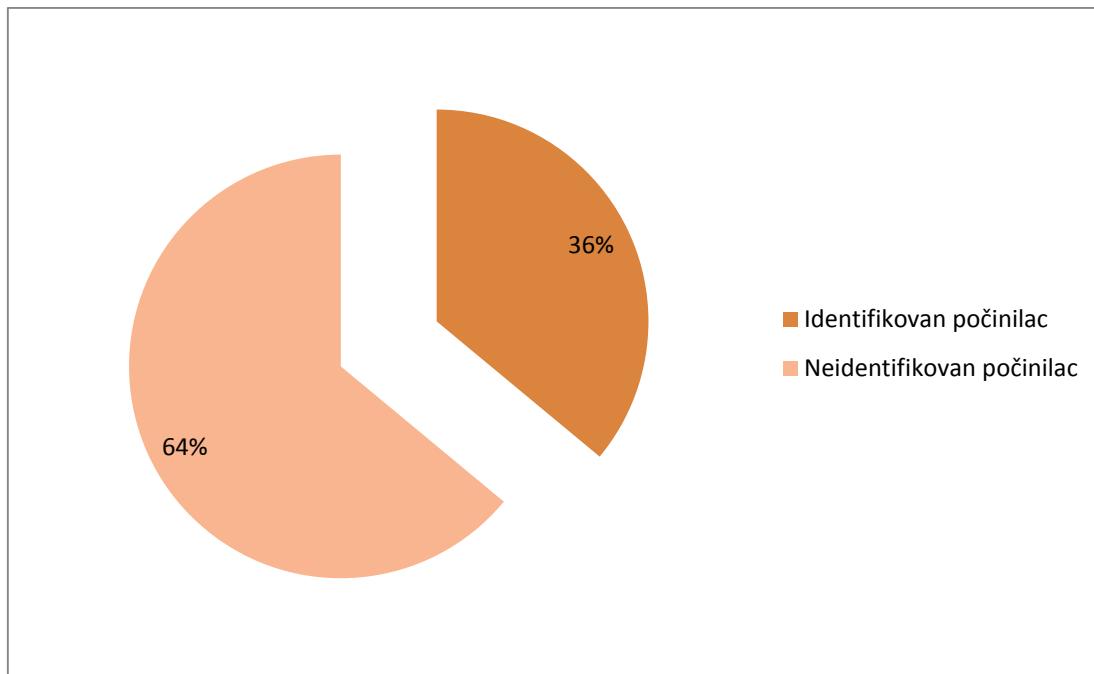
Slika 9: Grafik oscilacije broja napada po mjesecima od 2010 do 2015

Od ukupno 186 napada na vjerske objekte od početka implementacije projekta pa do kraja ovog izvještajnog perioda, prema našim saznanjima, 34 % napada je učinjeno s motivom skrnavljenja vjerskog objekta, 57 % s motivom otuđenja tuđe stvari i 9 % od ukupnog broja napada predstavlja kombinaciju motiva otuđenja tuđe stvari i skrnavljenja vjerskog objekta.

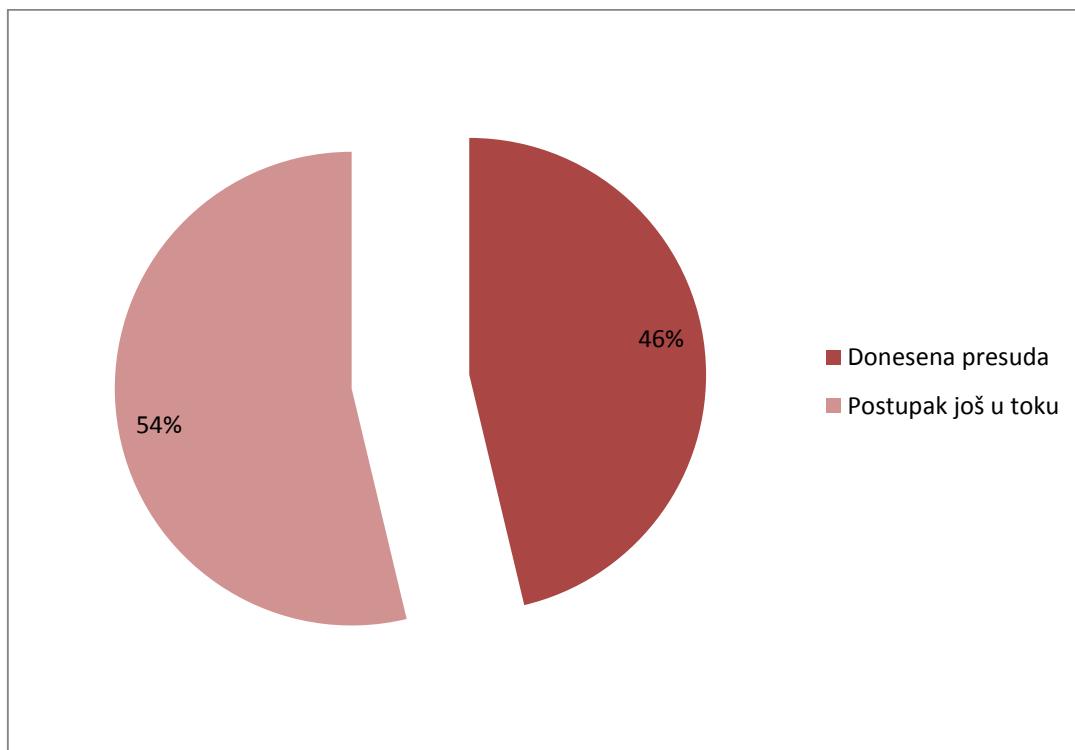

Slika 10: Raspodjela prema motivu napada za period 2010-2015

Od početka implementacije projekta (1. 11. 2010.) pa do kraja ovog izvještajnog perioda (31.10. 2015.) od ukupno 186 prijavljenih napada, nadležni organi u BiH su uspjeli identifikovati počinioce za 67 prijavljenih napada, što u procentima iznosi 36% od ukupnog broja napada. Od toga su do danas, donesene 31 presude.

Slika 11: Procenat identifikovanih počinilaca 2010-2015

Slika 12: Procenat donesenih presuda

Tabela 3: Lista napada na vjerske objekte za koje je donesena presuda

Naziv vjerskog objekta	Datum napada	Vrsta počinjenog djela	Vrsta kazne
Gradsko mezarje Lipić – Bijeljina	10. 11. 2010.	Povreda groba ili leša – čl. 401. stav 1. KZ RS	Kazna zatvora 4 mjeseca – uslovno na 1 godinu
Župna crkva Ovčarevo–Travnik	07.11. 2010	Teška krađa – čl. 287.KZ FBiH	Odgojna mjera – pojačan nadzor roditelja
Sinagoga Kuća Mira – Doboj	11. 11. 2010.	Izazivanje nacionalne, rasne ili vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti – čl. 390. stav 1. KZ RS	Odgojna mjera – pojačan nadzor roditelja
Župni ured Presvetog Srca Isusova Doboj	25. 11. 2010.	Teška krađa - čl. 232. KZ RS	Kazna zatvora u trajanju od 1 godine i 3 mjeseca
Džamija Tekija – Bosanska Gradiška	11. 01. 2011.	Krivično djelo paljvine – čl. 250. stav 1. KZ RS	Šest mjeseci zatvora i nadoknada štete u iznosu 9522 KM
Crkva Sv. Georgija – Tuzla	14. 02. 2011.	Prikrivanje zločina – čl. 300. stav 1. KZ FBiH	Uvjetna kazna u trajnju 5 mjeseci zatvora
Samostan Sv. Bonaventure – Visoko	09. 03. 2011.	Teška krađa - čl. 287. KZ FBiH	Kazna zatvora šest mjeseci
Urijanska džamija – Novi Grad	29. 03. 2011.	Prekršaj narušavanje javnog reda i mira – čl. 8. Zakona o JRiM RS	Prekršajni nalog za vrijedanje i vožnju u alkoholiziranom stanju
Hram Sv. Joakima i Ane - Kalesija	30. 06. 2011.	Teška krađa - čl. 287. KZ FBiH	Uvjetna kazna od 6 mjeseci zatvora sa rokom provjere od 2 godine
Napad na gl. imama - Gacko	13. 10. 2011.	Ugrožavanje sigurnosti – čl. 169. stav 1. KZ RS	Kazna zatvora od 2 mjeseca
Napad na gl. imama – Kozarska Dubica	15. 10. 2011.	Prekršaj narušavanje javnog reda i mira - čl. 8. Zakona o JRiM RS	Prekršajni nalog
Čaršijska Šić džamija - Modriča	24. 10. 2011.	Oštećenje tuđe stvari – čl. 249. stav 1. KZ RS	Sudski ukor dvojici maloljetnika
Katoličko groblje Sv. Mihovila - Lukavac	07. 11. 2011.	Teška krađa - čl. 287. KZ FBiH	Kazna zatvora u trajanju od 6 i 9 mjeseci
Katolička kapela na groblju u Breškama – Tuzla	29.01.2012	Teška krađa - čl. 287. KZ FBiH	Kazna zatvora u trajanju od 6 i 7 mjeseci sa rokom provjere 2 god
Atik džamija - Bijeljina	30. 07. 2012.	Povreda slobode vjere i vršenja vjerskih obreda – čl. 178. stav 2. KZ RS	Tri lica osuđena na novčana kaznu 600 KM po osobi
Pravoslavno groblje u Pećistima - Srebrenica	04. 11. 2012.	Povreda groba ili leša - čl. 401. stav 1. KZ RS	Kazna zatvora 4 mjeseca i odgojna mjera - pojačan nadzor roditelja
Mezarje Selimovići - Bijeljina	20. 01. 2013.	Povreda groba ili leša - čl. 401. stav 1. KZ RS	Kazna zatvora 4 mjeseca – uslovno 1 godinu
Pravoslavno groblje u Ponjevićima – Donji Vakuf	24. 06. 2013.	Povreda mira pokojnika – čl. 379. stav 1. KZ FBiH	Odgojna mjera - pojačan nadzor roditelja
Crkva Sv. Ilike Proroka - Zenica	04. 10. 2013.	Oštećenje tuđe stvari – čl. 293. stav 1. KZ FBiH	Kazna zatvora u trajanju od 4 mjeseca sa rokom provjere 1 god
Župna kuća u Ljubiji - Prijedor	12. 01. 2014.	Teška krađa – čl. 232. KZ RS	Kazna zatvora 10 mjeseci i 1 godina uslovno
Medžlis IZ Bosanska Dubica	19. 03. 2014.	Teška krađa - čl. 232. KZ RS	Zakonska mjera upućenja u vaspitno-popravni dom
Careva džamija u Dobrunu	18. 05. 2014.	Narušavanje nepovredivosti stana – čl. 170. stav 1. KZ RS	Novčana kazna u iznosu 1.500 KM
Srpska pravoslavna crkva u Janji - Bijeljina	12. 03. 2014.	Teška krađa - čl. 232. KZ RS	Kazna zatvora 4 mjeseca – uslovno na 1 godinu
Objekat crkvene opštine Lopare	24. 04. 2014.	Teška krađa - čl. 232. KZ RS	Kazna zatvora u trajanju od 1 godine – uslovno 2 godine
Džamija hadži Ahmeda Dukatara Livno	17. 06. 2014.	Teška krađa - čl. 287. st.1. i čl. 293 st.2. KZ FBiH	Kazna zatvora u trajanju od 9 mjeseci
Crkva Zaćeća Sv. Jovana Krstitelja - Lopare	26. 08. 2014.	Teška krađa - čl. 232. KZ RS	Kazna zatvora u trajanju od 3 mjeseci

Naziv vjerskog objekta	Datum napada	Vrsta počinjenog djela	Vrsta kazne
Čaršijska džamija u Prijedoru	15. 09. 2014.	Oštećenje tuđe stvari – čl. 249. stav 1. KZ RS	Osuđujuća uslovna presuda
Crkva Sv. velikomučenika Prokopija - Visoko	20. 01. 2015.	Oštećenje tuđe stvari - čl.293. stav 1. KZ FBiH	Odgojna mjera – pojačan nadzor nadležnog organa socijalnog staranja
Crkva Sv. cara Konstantina i carice Jelene - Derventa	27. 01. 2015.	Teška krađa - čl. 232. KZ RS	Kazna zatvora u trajanju od 1 godine i 6 mjeseci
Atik džamija u Janji - Bijeljina	26. 06. 2015.	Prekršaj narušavanje javnog reda i mira	Novčana kazna u iznosu od 1000,00 (hiljadu) KM
Riječanska džamija - Zvornik	26. 06. 2015.	Prekršaj narušavanje javnog reda i mira	Prekršajna prijava protiv 3 lica

Nadležni organi su napade na vjerske objekte okarakterisali kao prekršaje ili kao krivična djela. Od početka prikupljanja podataka o napadima na vjerske objekte (novembar 2010. god) donesene je ukupno 27 presuda za krivična djela, i to:

- Povreda groba ili leša / Povreda mira pokojnika (čl. 401. KZ RS / čl.379. KZ FBiH) - *4 napada*
- Teška krađa (čl. 232. KZ RS / čl. 287. KZ FBiH) - *13 napada*
- Izazivanje nacionalne, rasne ili vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti (čl. 390. KZ RS) - *1 napad*
- Krivično djelo paljvine (čl. 250. stav 1. KZ RS) - *1 napad*
- Prikrivanje zločina (čl. 300. stav 1. KZ FBiH) - *1 napad*
- Ugrožavanje sigurnosti (čl. 169. stav 1. KZ RS) - *1 napad*
- Povreda slobode vjere i vršenja vjerskih obreda (čl. 178. stav 2. KZ RS) - *1 napad*
- Oštećenje tuđe stvari (čl. 293. stav 1. KZ FBiH) - *4 napada*
- Narušavanje nepovredivosti stana (čl.170. stav 1. KZ RS) - *1 napad*.

6. ZAKLJUČAK

Sa zadovoljstvom možemo konstatovati da je značajno smanjen broj napada u odnosu na prethodnu godninu u kojoj smo evidentirali 49 napada a u 2015 god. 20 napada. Međutim i dalje smatramo da su napadi na vjerske objekte česti i da treba nastaviti na zajedničkim aktivnostima u borbi protiv napada.

Ohrabruju sve češće javne osude napada na vjerske objekte koje se dešavaju i bez inicijative MRV-a BiH. U prošloj godini bilo je nekoliko dobrih primjera kako lokalna zajednica treba da reaguje kada se desi napad na vjerski objekat. Ovdje bih izdvojio dva sučaja.

1. Napad na džamiju u Omerovićima kod Tomislavgrada

Nakon napada na džamiju u mjestu Omerovići, katolički svećenik je samoincijativno reagovao i posjetom džamije jasno osudio napad na ovaj vjerski objekat. Posebno nas raduje činjenica da su i ostale javne institucije i njihovi predstavnici reagovali i podržali osudu. Među njima je bio i načelnik općine Tomislavgrad gosp. Ivan Vukadin koji je zajedno sa mostarskim muftijom Salemom ef. Dedovićem posjetio džamiju u Omerovićima. Također policijske službe su brzo reagovale i slobode lišile 6 osoba protiv kojih je podnesen izvještaj kantonalnom tužilaštvu o počinjenju djela - Izazivanje narodonosne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti (čl.163, stavka 1 i 2, KZ FBiH).

2. Napad na crkvu Sv. Jovana Krstitelja u Bilješevu kod Kakanja

Članovi Odbora za međureligijsku saradnju Zenica posjetili su parohijsku općinu Srpske Pravoslavne Crkve u Kakanju, nakon napada na crkvu Sv. Jovana Krstitelja u mjesecu januaru 2015. godine. U delegaciji OMS-a Zenica bili su, predsjedavajući dr. don Anto Ledić, mr. Jakub ef. Salkica glavni zenički imam, đakon zenički o. Dragiša Cvjetković i sekretar OMS-a Kenan Hodžić. Domaćin je bio paroh kakanjski prototjednik Marko Maleš a pridružili su se i glavni imam MIZ Kakanj, Sulejman ef. Čeliković, kakanjski župnik vlč. Zlatko Ivkić te delegacija Općine Kakanj. Pored zajedničke osude i posjeti crkvi sv. Jovana Krstitelja u Bilješevu vjerski službenici su dali usaglašen zahtjev Općini Kakanj za iznalaženje potrebnih sredstava kako bi se osigurao alarmski sistem i spriječilo daljnje moguće skrnavljenje crkve u Bilješevu.

Tokom ove godine primijetili smo takođe da nadležni organi sve češće kvalifikuju napade na vjerske objekte kao krivična djela što je bila jedna od naših preporuka u prijašnjim izvještajima. Od presudne je važnosti da se počinioци identifikuju i da se strogo kazne. Malim novčanim kaznama i uslovnim osudama neće se postići preventivno djelovanje na buduće počinioce. Međutim nismo zadovoljni s primjenom člana krivičnih zakona u RS-u, FBiH i Distriktu Brčko koji se odnose na izazivanje vjerske i nacionalne mržnje. Smatramo da se ovaj član kvičnih zakona može više primjenjivati.

Zahvalni smo svim medijima koji prate ovaj projekt i koji redovno objavljaju naše osude napada na vjerske objekte i naše pozive na poštivanje drugog i drugačijeg. Smatramo to od ogromnog značaja za promociju tolerancije i zaštite ljudskih prava svih građana u BiH.

Moramo naglasiti da imamo jako dobru saradnju s policijskim stanicama, tužilaštvarima i sudovima u BiH kao i s Ministarstvom sigurnosti BiH. Želja nam je da kroz ovaj projekt MRV BiH kao nevladina organizacija doprinese boljom zaštitu vjerskih objekata širom BiH.

Također, zahvaljujemo i našem donatoru, Ambasadi SAD u Sarajevu koja već četvrtu godinu za redom finansijski pomaže ovaj projekt.

Da bi se poboljšala zaštita vjerskih objekata u BiH potrebno je uraditi sljedeće:

- **POOŠTRITI SANKCIJE PROTIV POČINILACA NAPADA**
- **OHRABRIVATI I PODSTICATI JAVNE OSUDE NAPADA NA VJERSKE OBJEKTE**
- **USPOSTAVITI VIDEO-NADZOR NAD VJERSKIM OBJEKTIMA KOJI SU VIŠE PUTA BILI PREDMET NAPADA.**